

Personlige ind! Det var blot det, jeg bebrejdede det ærede Medlem, men ikke at han kom tilbage til Sagen selv; thi det var jo det Samme, der laa for igjen. Jeg kan altsaa ikke indbrømme, at der skulde være nogen Inkonsekvents i denne Udtalelse fra min Side med Hensyn til denne Sags tidligere Gang, og de Konsekventer, som det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds drog deraf, har jeg i Formiddags paavist vare uberettigede. Jeg mindes, at, dengang da denne Sag tidligere var paa Bane, blev der udtalt af det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen), at, naar man stemte saa og saa, saa stemte man og godkjendte derved Formandens Optræden; men, naar jeg er af den Mening, at man ikke stal kritiser Formanden, saa er det min Mening, at jeg ved min Afstemning hverken vil bifalde eller dable Formandens Optræden. Det laa aldeles udenfor min Betragtning efter den hele Opfattelse, som jeg har af Formandens Stilling, og derfor var jeg ikke ganske tilfreds med den Motivering, som det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds gav dengang; men jeg tænkte som saa: Du er jo ikke bunden ved den Fortolkning, Andre give af deres Stemmegivning, det vedkommer ingen Andre end dem selv, og altsaa heller ikke mig, naar jeg ikke slutter mig til den. Altsaa ved mit Botum har jeg hverken udtalt, om Formanden havde handlet ret eller ikke handlet ret. Jeg hørte med Forundring det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (Brandes) nu i dette Aftemøde udtale til det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zuel), at hans Dmtale af den ærede Rigsdagsmands Underskrift af Eden og den Mening, han havde derom, var greben ud Luften. Jeg vil i den Henseende bede det ærede Medlem, om han ikke, naar Rigsdagstidenden bliver trykt, vil efterse, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Sørup) har udtalt. Jeg stod tæt ved ham, dengang han talte i Formiddags, og lagde nogle Mærke til hans Udtalelser og kunde ikke forstaa dem anderledes. Jeg maa tilstaa, at jeg troede, at jeg havde hørt feil; thi det var Noget, som overraskede mig i høj Grad. Det ærede Medlem vilde lade mine Udtalelser ligge, for ikke at forstyrre det Indtryk, de i og for sig kunde have gjort. Jeg vil derimod tage det ærede Medlems Uttring op, for at den kan komme til at gjøre det Indtryk, den fortjener. Det ærede Medlem sagde nemlig efter min og Heres Overbevisning Følgende, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (Brandes) kun havde underkrevet Eden efter Raad og Tilskyndelse af hans Meningsfæller som det eneste Middel, hvorved han kunde komme til at udøve sin Ret som Rigsdagsmand. Saaledes hørte jeg det, og der er flere, der have opfattet

det paa samme Maade. Men nu sagde det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds, at han aldeles ikke har været tilskyndet eller handlet efter Nogens Raad, da han underkrev Eden. Det er jo paafaldende, men maaste jeg alligevel har hørt feil. Jeg synes, det var det Bedste, om jeg havde hørt feil. Ellers forekommer den hele Sags Fuldbendelse med Underkristen mig ganske besynderlig. Det er altsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds, som den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds kan takke for, at man er kommen til at opfatte Stillingen saaledes, som det blev udtalt af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zuel) og ogsaa nu af mig (Berg: Nei, paa ingen Maade!). Ja, det vil nu Rigsdagstidenden, som jeg antager ikke paa nogen Maade vil blive forandret, i sin Tid komme til at vise. Altsaa det, at det er grebet ud af Luften, er en Desavouering til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds og ikke til os, som have hørt hans Udtalelser i Formiddags. — Jeg skal ikke negte, at denne Diskussion har i høj Grad angstet mig, jeg mener navnlig de Uttringer, som kom fra den høitærede Justitsminister; men paa den anden Side tror jeg, at den høitærede Minister har forbeholdt sig en yderligere Udtalelse, naar vi komme til den næste Sag paa Dagsordenen, og jeg skal derfor ikke indlade mig paa nogenformhelt Forklaring af hans Udtalelser. Men dersom det skulde blive Meningen, at en Mand, der ikke vil vedkjende sig bestemt at høre til et eller andet Trossamfund, faktisk skulde være udelukket fra at blive Medlem af Rigsdagen derved, at han ikke kunde komme til at aflægge den befalede Erklæring, som i Grundloven fastfattes at skulle være Ed, vilde der jo ikke være nogen Sandhed i § 79. Det er min Overbevisning, og ihvorvel det meget godt kan være rigtigt, at der, dengang Grundloven blev givet, ikke ligefrem tænktes paa Andet end de dels anerkjendte og dels ikke anerkjendte Trossamfund, tror jeg dog rigtignok, at Stemningen dengang var en saadan, at, dersom Noget havde opfattet det Spørgsmaal, om ikke En, der stod udenfor disse Samfund, kunde have den borgerlige Ret at blive aktiv Rigsdagsmand, tror jeg ikke, at det vilde være blevet besvaret benegtende. Af de Indtryk, jeg har fra denne Frihedstid, er jeg overbevist om, at det var Meningen hos dem, der vilde Friheden. Naturligvis kan det gjerne være, at de, der havde liberalt dengang, som efter min Mening vare meget moderate Frihedsvenner, kunne have holdt strengt paa disse Bogstaver i den nuværende § 79, og virkelig ikke have villet indbrømme Andre end bestemte Trossamfunds Medlemmer denne Borgerret. Det kan gjerne være, det veed jeg ikke; men det veed jeg dog, at de